

ПІДГОТОВКА ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, АБО ШКОЛА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ

Серед усіх видів навчальної роботи студентів вагоме місце займають семінарські заняття. “Семінар” у перекладі з грецької означає “школа”. Семінарські та практичні заняття є однією з найважливіших та найбільш дієвих форм засвоєння усіх предметів. Виходячи із сучасних вимог вищої школи щодо підвищення якості підготовки спеціалістів, роль семінарських занять, які вчать самостійно працювати й творчо мислити, робити висновки і давати оцінку явищам та подіям в історії української культури, ще більше зростає.

Головна мета семінару – поглибити й систематизувати вивчення найбільш важливих і актуальних тем навчального курсу, сформувані в студентів уміння самостійно вивчати окремі питання.

Теми семінарів подаються за окремими розділами. Семінарські заняття не повторюють, а доповнюють і поглиблюють матеріал лекційного курсу.

Готуючись до них, учіться конспектувати та аналізувати джерела й літературу, узагальнювати знання, отримані з різних джерел. Не варто обмежуватись лише одним підручником чи посібником, слід одночасно працювати з двома-трьома підручниками, монографіями, статтями. Як це робити? Запитайте викладача!

Основним орієнтиром у підготовці до заняття є план семінару, відповідно до якого вивчаються джерела, матеріал підручників або додаткової літератури. Підготовку треба починати із знайомства з відповідним розділом підручника, щоб мати загальне уявлення про проблему та зосередитися на поставлених питаннях. Механічне, докладне переписування підручника, ксерокопіювання і підкреслення в тексті з подальшим зачитуванням його на занятті недопустиме, оскільки забieraє час, а не додає знань. Варто осмислити текст, зрозуміти суть питання (абзаца, думки), викласти його своїми словами у формі поширеного плану із зазначенням основних фактів, імен, дат. Працюючи з монографією, доцільно з'ясувати основні аспекти проблеми, що в ній розкриваються, а потім уважно ознайомитися з тими питаннями, які потребує тема семінару. Найбільш цікаві факти, висновки слід занотувати, обов'язково зробити посилання на джерело. У списку рекомендованої літератури подаються кілька основних праць. Зазначимо, що

потрібні розділи та параграфи, конкретні сторінки рекомендованих джерел, навчальної та наукової літератури не вказуються. Специфіка навчання у вищій школі передбачає самостійну роботу студента в цьому напрямку.

Звичайно, необхідне література не обмежується запропонованим списком. Самостійний бібліографічний пошук матеріалу схвально оцінюється викладачем. Добір робіт необхідно здійснювати за такими критеріями, як науковий рівень, наукова новизна, оригінальність подання матеріалу.

Під час виступу на семінарі студент може користуватися конспектом, однак не рекомендується його зачитувати (крім цитування). Щоб отримати найвищу оцінку, слід вільно володіти матеріалом. Виступ не повинен бути ні надто коротким, ні надмірно затягнутим (не більше 7-10 хвилин). Необхідно достатньо повно та чітко висвітлити поставлене питання, дотримуватися послідовності викладу, підкреслювати найважливіші моменти та робити короткі висновки, говорити просто і зрозуміло, слідкувати за мовою, інтонацією, правильним вживанням та вимовою слів, наголосами.

Студентська аудиторія має бути активним слухачем (коротко заготовувати ключові слова, висновки, доповнювати, аналізувати відповідь, правильно, по суті ставити запитання до того, хто відповідає, продумувати репліки тощо). Активна робота на семінарі оцінюється додатково.

У виступах доречно використовувати фрагменти документів та художніх творів, зокрема поезію, усну народну творчість, а також репродукції робіт відомих художників, ксерокопії портретів видатних особистостей культури України тощо. Все це підвищує інтерес до наукової проблеми, збагачує особистість студента.

Критеріями оцінки виступу на семінарі є: ступінь використання джерел та наукової літератури, рівень розкриття питання, наявність та науковість висновків, розуміння значення культурного надбання українського народу у вирішенні проблем сьогодення.

До кожного семінарського заняття пропонуються теми рефератів, які доповнюють та поглиблюють питання семінару.

У цілому семінар має бути активним, творчим заняттям, де студенти вчаться формулювати і обґрунтовувати вирішення питань, чітко аргументувати свої відповіді даними із першоджерел та літератури, захищати і відстоювати свою думку в діловій дискусії.

Семінарські заняття є обов'язковими для відвідування. На них ведеться облік поточної успішності. Пропущений семінар з будь-якої причини, як і незадовільна оцінка, підлягають обов'язковому відпра-

цюванню в письмовій (реферат) та усній формі (захист його) за узгодженою з викладачем темою. Відпрацювання також можливе у формі тестування, самостійної письмової роботи чи будь-якого визначеного викладачем творчого завдання, яке забезпечує якісне опрацювання теми. Невиконання згаданих вимог є підставою для неатестації та подальшого недопуску студента до складання іспиту.